

برند ترامپ روی کریدور زنگزور؛ قمار آذربایجان و ارمنستان برای بقا

اختلاف آذربایجان و ارمنستان بر سر چه بود؟ ماجرا به پیش از این کریدور برمی‌گردد. دعوی اول بر سر قره‌باغ بود، اما آذربایجان در این نزاع پیروز شد و حالا موضوع اصلی، مسیر زنگزور و دسترسی مستقیم آذربایجان به نخجوان و اروپاست.

به گزارش خبرنگاران گروه جامعه گزارش خبر، اختلاف آذربایجان و ارمنستان بر سر چه بود؟ ماجرا به پیش از این کریدور برمی‌گردد. دعوی اول بر سر قره‌باغ بود، اما آذربایجان در این نزاع پیروز شد و حالا موضوع اصلی، مسیر زنگزور و دسترسی مستقیم آذربایجان به نخجوان و اروپاست.

کریدور زنگزور چیست؟ مسیری ترانزیتی از آذربایجان، از طریق جنوب ارمنستان به ترکیه و اروپا.

چرا مهم است؟ مسیر انرژی، تجارت و حمل‌ونقل بین دریای خزر و اروپاست.

اختلاف آذربایجان و ارمنستان بر سر چه بود؟ ماجرا به پیش از این کریدور برمی‌گردد. دعوی اول بر سر قره‌باغ بود، اما آذربایجان در این نزاع پیروز شد و حالا موضوع اصلی، مسیر زنگزور و دسترسی مستقیم آذربایجان به نخجوان و اروپاست.

چطور به کریدور رسیدند؟ با حل‌وفصل نظامی قره‌باغ به نفع آذربایجان، تمرکز اختلافات به مسیرهای ترانزیتی رفت. آذربایجان به بندی از توافق قره‌باغ استناد و آن را به‌معنای ایجاد کریدور زنگزور تفسیر کرد. ارمنستان اما مخالف بود و آن را به‌معنای واگذاری حاکمیت تلقی می‌کرد.

موضع ایران چه بود؟ پیشنهاد «کریدور ارس» به‌جای زنگزور که البته باید برای پیشبرد این طرح سریع‌تر و جدی‌تر ورود می‌کرد و دیپلماسی چندجانبه با ارمنستان، روسیه و دیگران را برای مسدودکردن نفوذ آمریکا فعال می‌ساخت که در هر صورت نشد.

حالا این دو کشور با میزبانی آمریکا به توافق رسیده‌اند. اما این توافق یک نکته کلیدی دارد که اصل متن بر آن متمرکز است: تغییر نام کریدور. نام «زنگزور» که یک عنوان تاریخی و هویتی است، به «مسیر ترامپ برای صلح و رفاه بین‌المللی» تغییر می‌کند.

اصل ماجرا همین عنوان است.

اصل داستان را در این جمله از بیانیه مشترک ۲کشور ببینید: «ما اطمینان داریم که این اجلاس پایه‌ای محکم برای احترام متقابل و پیشبرد صلح در منطقه است.»

هر دو کشور به این برند نیاز داشتند. حالا ابعاد توافق را مرور کنیم:

آثار این نام برای آمریکا چیست؟ تا حدی روشن است: مدیریت مسیر برای ۹۹سال، کاهش نفوذ روسیه و ایران و برند «صلح‌ساز» برای ترامپ. این پروژه، فارغ از آورده اقتصادی و نقش امنیتی در نزدیکی ایران، به‌دلیل برچسب صلح‌آمیز، در حافظه جمعی به نام ترامپ ثبت می‌شود و مانع مخالفت دیگران خواهد شد.

آذربایجان چرا نیاز به این برند داشت؟ برای تثبیت دستاورد نظامی‌اش در قره‌باغ و بهره‌گیری از مزیت اقتصادی اتصال به ترکیه و اروپا. این دستاورد، از نگاه باکو، با حضور نام آمریکا در پروژه تثبیت می‌شود.

اما ارمنستان چرا موافقت کرد؟ اینها که پیش‌تر مخالف بودند. پاسخ را باز هم باید در نام آمریکا جست. ارمنستان پس از ازدست‌دادن کامل قره‌باغ و آوارگی ده‌ها هزار ارمنی، به‌دنبال ضامن امنیتی جدید می‌گردد. این شکست، هم روحیه عمومی را از بین برد و هم اعتماد مردم به روسیه را به‌عنوان «ضامن امنیت» فرو ریخت.

ایروان به‌دنبال راه تنفس می‌گردد، حتی اگر پرهزینه باشد و این‌بار به‌جای احیای سرمایه اقتصادی و مردمی داخلی، استراتژی خود را سپردن به آمریکا قرار داده است.

آذربایجان و ارمنستان برای دستیابی به این برند و پروژه تثبیت و تضمین چه هزینه‌ای باید دهند؟ برای ارمنستان، این توافق می‌تواند به ازدست‌رفتن کنترل مرز و حاکمیت بخشی از خاکش بینجامد و وابستگی امنیتی‌اش به آمریکا را به نقطه بازگشت‌ناپذیر برساند. برای آذربایجان، خطر اصلی واگذاری بخشی از کنترل مسیر به آمریکا، محدودشدن توان سیاست خارجی مستقل و در دست نگرفتن کامل مدیریت اقتصاد و منافع ترانزیتی این مسیر است.

و حالا حرف آخر:

وقتی کشوری قدرت داخلی نداشته باشد و از حمایت و مشروعیت مردمی برخوردار نباشد، ناچار است روی برند آمریکایی قمار کند؛ چه آذربایجان برای تثبیت پیروزی‌اش و چه ارمنستان برای بقای امنیت و جبران شکستش.

منبع:همشهری آنلاین